

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 743/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att Elokapina – Extinction Rebellion Finland är verksam i skolor

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 743/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Pekka Aittakumpu /cent m.fl.:

Är undervisnings- och kulturministeriet medveten om att rörelsen Elokapina som använder brott mot lagen som en metod besöker gymnasier för att berätta om sin verksamhet,

anser den minister som ansvarar för gymnasieutbildning att det är rätt att rörelsen Elokapina besöker gymnasier för att berätta för ungdomarna i vårt land om sin verksamhet, för vilken brott mot lagen är en metod, och

ämnar undervisnings- och kulturministeriet agera, och om ja, på vilket sätt tänker man hindra att Elokapina eller andra rörelser som använder brott mot lagen som en metod besöker skolorna i vårt land för att berätta om sin verksamhet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Ordnandet av gymnasieutbildning är tillståndspliktig verksamhet och baserar sig på gymnasielagen (714/2018). Enligt 2 § 2 mom. i lagen är syftet med gymnasieutbildningen att stödja de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och aktiva samhällsmedlemmar samt att ge dem sådana kunskaper, färdigheter och beredskaper som de behöver i arbetslivet, för fritidsintressen och för en allsidig personlighetsutveckling. Därtill är syftet med utbildningen att ge de studerande beredskap för livslångt lärande och för att utveckla sig själva kontinuerligt. Enligt 25 § i lagen har den studerande rätt att få undervisning enligt läroplanen.

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan (2015) ska gymnasieundervisningen främja jämlikhet och likabehandling samt välbefinnande och demokrati. Undervisningen ska vara religiöst och partipolitiskt obunden och icke-konfessionell och får inte användas i kommersiellt syfte. Gymnasieundervisningen ska sporra den studerande att reflektera över olika möjligheter, alternativ och missförhållanden i det finländska samhället och i den globala utvecklingen. All verksamhet i gymnasiet ska präglas av delaktighet, aktivitet och gemenskap.

Gymnasieundervisningen ska lyfta fram nödvändigheten av en hållbar livsstil och ekosocial bildning samt bygga en kunskapsgrund för en ekonomi som gynnar miljön och främjar

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 743/2020 rd

medborgarnas välbefinnande. Det är viktigt att den studerande förstår betydelsen av sina egna handlingar och det globala ansvarets betydelse då det gäller att säkra en hållbar användning av naturresurser, för att motverka klimatförändringen och för att bevara den biologiska mångfalden. Gymnasieundervisningen ska uppmuntra till internationellt samarbete och världsmedborgarskap i enlighet med FN:s utvecklingsmål.

Grunderna innehåller även bestämmelser om mål för undervisningen i olika läroämnen. Till exempel har undervisningen i samhällslära som mål att ge de studerande förutsättningar för att kritiskt granska aktuella företeelser samt reflektera över framtida trender och alternativ. Den ska också stärka de studerandes ekonomikunskaper och juridiska förståelse samt uppmuntra dem att aktivt delta i samhället. Utgångspunkten för undervisningen är att väcka ett genuint intresse för samhällsfrågor och världshändelser. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid att utveckla färdigheter av betydelse för rollen som samhällsmedborgare, såsom att kunna söka information på olika sätt, kritiskt tolka information och statistiskt material samt diskutera och argumentera. I undervisningen i samhällslära ska värdegrunden präglas av demokratiska principer, såsom jämlikhet, socialt ansvar, respekt för de mänskliga rättigheterna, åsiktsfrihet och aktivt medborgarskap samt uppskattning av arbete och företagsamhet. Undervisningen i samhällslära ska fördjupa de studerandes kunskaper om det omgivande samhället och ge dem förutsättningar att utvecklas till aktiva och engagerade medborgare med intresse för samhällsfrågor.

Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. I all offentlig verksamhet ska lag noggrant iaktas.

Ordnande av utbildning är en myndighetsuppgift och på ordnandet tillämpas utöver särskild lagstiftning även förvaltningslagen (434/2003) som reglerar myndighetsverksamhet. Enligt 6 § i lagen ska myndigheterna bemöta dem som uträttar ärenden hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag. Myndigheternas åtgärder skall vara opartiska och stå i rätt proportion till sitt syfte. Åtgärderna skall skydda förväntningar som är berättigade enligt rättsordningen.

Undervisningsmyndigheterna ska i sin undervisning hålla sig till giltig lagstiftning och läroplanens föreskrifter. Grunderna för läroplanen förutsätter mångsidig och kritisk pedagogisk behandling av olika samhälleliga fenomen och frågor. Undervisningen bör inte styra eller uppmuntra studerande till verksamhet som bryter mot lagstiftningen. I grunderna för gymnasiet läroplan betonas mångsidig kompetens och aktivt medborgarskap, vilket till exempel deltagandet i diskussionen om klimatförändringen representerar.

Den som ordnar utbildningen är behörig att fatta beslut om hur man i undervisningen mångsidigt och kritiskt behandlar och granskar de olika synpunkterna som framkommer i samhället och samhälleliga fenomen på det sätt som förutsätts i grunderna för läroplanen.

Helsingfors 23.10.2020

Undervisningsminister Li Andersson